

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียน
สู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงาน

การศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา*

THE VISIONARY LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING
SCHOOL ADMINISTRATION TOWARDS EXCELLENCE IN ISLAMIC
PRIVATE SCHOOLS OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION YALA
PROVINCES

บาริกะห์ อาบูบากา¹ และ พิมพ์ปวีณ์ สุวรรณโณ²

Barikah Abubaka¹ and Phimpawee Suwanno²

¹⁻²หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

¹⁻²Master of Education Program in Educational Administration Yala Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: barikahabubaka0186@gmail.com

วันที่รับบทความ : 5 มิถุนายน 2568; วันแก้ไขบทความ 15 มิถุนายน 2568; วันตอบรับบทความ : 17 มิถุนายน 2568

Received 5 June 2025; Revised 15 June 2025; Accepted 17 June 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนสู่ความ

Citation:

* บาริกะห์ อาบูบากา และ พิมพ์ปวีณ์ สุวรรณโณ. (2568). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา.

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(4), 816-836.

Barikah Abubaka and Phimpawee Suwanno. (2025). The Visionary Leadership Of Administrators Affecting School Administration Towards Excellence In Islamic Private Schools Of The Private Education Commission Yala Provinces. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(4), 816-836.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

เป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 355 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามสัดส่วนประชากรและขนาดสถานศึกษา (Stratified Random Sampling) ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ค่าเอฟ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = .724$)

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์, การบริหารสู่ความเป็นเลิศ, โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

Abstract

The purposes of this research were to 1) examine the visionary leadership of administrators affecting school administration towards excellence in Islamic private schools, 2) compare the visionary leadership of administrators affecting school administration towards excellence in Islamic private schools, classified by gender, position, work experience, and school size, and 3) study the relationship between the visionary leadership of administrators affecting school administration towards excellence in Islamic private schools. The sample group used were 355 administrators and teachers. By stratified random sampling in proportion to the population according to the size of the educational institution. A five-point rating questionnaire was used with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.95. The statistics used included mean, standard deviation, t-test, F-test, and Pearson's correlation coefficient.

The results of the research showed that 1) the visionary leadership of administrators affecting school administration towards excellence in Islamic private schools, overall was at a high level, 2) the comparison of the visionary leadership of administrators affecting school administration towards excellence in Islamic private schools, classified by gender, position, and school size showed no difference, while work experience was found a statistically significant difference at the .01 level, and 3) the relationship between the visionary leadership of administrators affecting school administration towards excellence in Islamic private schools showed a statistically significant positive relationship at the .01 level with a high correlation coefficient ($r = .724$).

Keywords: Visionary Leadership, administration towards excellence, Islamic Private Schools

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพของระบบการจัดการศึกษา โดยรวมยึดหลักทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งประสิทธิภาพของทรัพยากรมนุษย์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพและประสิทธิผลขององค์กร โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดยุทธศาสตร์นำองค์กรไปสู่เป้าหมายและสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การมีวิสัยทัศน์สามารถช่วยให้ผู้บริหารกำหนดทิศทาง พัฒนานวัตกรรม และสร้างแรงจูงใจภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จและก้าวสู่ความเป็นเลิศ

ซึ่งภาครัฐพยายามผลักดันให้เกิดการพัฒนาการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมผ่านการส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่สามารถพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศได้ โดยแนวทางดังกล่าวได้อิงจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติที่มีพื้นฐานเทคนิคเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติ

ของหลายประเทศในชื่อที่แตกต่างกัน ส่วนในประเทศไทยเรียกรางวัลนี้ว่า Thailand Quality Award (TQA) โดยได้กำหนดกรอบเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลงานที่เป็นเลิศเพื่อช่วยให้มีการทำความเข้าใจและปรับใช้ในวงการศึกษาสู่การปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน สำหรับในประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินองค์การที่จัดการศึกษาไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นกรอบในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพสำหรับยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลจึงประยุกต์แนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียน

สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุงการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความสามารถด้านการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ คำนวณ และใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ผลจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาในพื้นที่ยังประสบปัญหาหลายด้าน เช่น การบริหารจัดการ การเรียนการสอน งบประมาณ และทรัพยากรในการจัดการศึกษา ทำให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพถึงแม้บางโรงเรียนจะสามารถดำเนินการได้ภายใต้ข้อจำกัด แต่โดยรวมแล้วคุณภาพการศึกษาอยู่ต่ำกว่ามาตรฐานชาติ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องการอ่านออกเขียนได้และการคำนวณ (สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา) ซึ่งส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ กระบวนการและเทคนิคเพื่อสามารถขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (นาคนครา เหลนปก, 2566) ผู้บริหารโรงเรียนต้องกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้ชัดเจนแล้วนำไปสู่การปฏิบัติมีวิธีประยุกต์วิสัยทัศน์ของตนให้สอดคล้องกับนโยบาย แผน กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา (สุภาวัฒน์ แสงคำมี, 2561) เพื่อนำพาโรงเรียนประสบความสำเร็จและพัฒนาบริหารการจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา โดยใช้แนวทางการดำเนินงานตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) เพื่อให้มีวิธีปฏิบัติและผลงานที่เป็นเลิศเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการและการบริหารจัดการของโรงเรียนเอกชนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญต่อการบริหารในองค์กรโดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สามารถสร้างแรงบันดาลใจและมองเห็นอนาคตที่ดีกว่า ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กรการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนช่วยให้ผู้นำสามารถสื่อสารเป้าหมายและดึงดูดความสนใจจากผู้ตามได้และนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ จำนวน 4 ด้าน คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 3) การเป็นแบบอย่างที่ดี และ 4) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ดังนี้ สิงห์คำ ยอดปานนท์ (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การเป็นแบบอย่างที่ดีและการสร้างนวัตกรรม ทักษิณ มวลมนตรี (2564) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ คือ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารที่แสดงออกถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สภาพการณ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตผ่านวิสัยทัศน์ของโรงเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และรัตนดา คนไฉ (2565) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ คือ ภาวะผู้นำแนวใหม่ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน เพราะผู้บริหารต้องแสดงวิสัยทัศน์ให้สมาชิกรับทราบได้ชัดเจน เริ่มจากการสร้างวิสัยทัศน์ซึ่งเกิดจากความต้องการของผู้นำผ่านข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาแล้ว

นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อให้เกิดผลที่ดีที่สุดต่อสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้
1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการขับเคลื่อนโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ ผู้บริหารโรงเรียนที่จะจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ เพราะผู้บริหารโรงเรียนจะสามารถเลือกเน้นสนใจสิ่งที่เป็นความสำคัญและเป็นค่านิยมของสถานศึกษาซึ่งแสดงให้เห็นให้สมาชิกรับรู้ได้โดยการกระทำและคำพูดที่จะทำให้สมาชิกมีความเข้าใจตรงกันว่าอะไรคือเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษาและทุกคนจะปฏิบัติงานของตนเพื่อบรรลุเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบขององค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 3) การเป็นแบบอย่างที่ดี 4) การเผยแพร่วิสัยทัศน์

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การบริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของทั่วทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่องให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานโดยใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award - TQA) ซึ่งผู้บริหารเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยมีกระบวนการวางแผน วิเคราะห์หรือจัดระบบงานต่าง ๆ และการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั่วทั้งองค์กร เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่ค้ำึงถึงผลสำเร็จอันน่าชื่นชมและสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นได้ ซึ่งมีองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศได้ 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การมุ่งเน้นบุคลากร 5) กระบวนการดำเนินการ 6) การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ นักวิชาการหลายท่านได้เสนอความหมายของการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ดังนี้ เกณิศกร บริบูรณ์ (2563) กล่าวว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การบริหารโรงเรียนให้มีความสำเร็จตามเป้าประสงค์อย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาโรงเรียนด้วยระบบการปรับปรุงคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ โดยมีองค์ประกอบ 7 ด้าน ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) ผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัดผล วิเคราะห์และการบริหารจัดการความรู้ 5) ผู้ปฏิบัติงาน 6) การปฏิบัติ และ 7) ผลลัพธ์ นัฐธยา พิพัฒน์นราธร และ นิษฐ์วดี จิโรจน์ภิญโญ (2561) กล่าวว่า การบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง การบริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของ

ทั่วทั้งองค์กรอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ และสามารถดำรงอยู่ได้ตามสภาพแวดล้อมและที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา องค์ประกอบหลักของระบบการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษา มี 7 องค์ประกอบ ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ประกอบด้วย การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นผู้ปกครอง การจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การมุ่งเน้นการปฏิบัติการ การประเมินและปรับปรุง สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA, 2562) กล่าวว่า เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเป็นเกณฑ์เพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศเอื้อให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ ปรับปรุงผลลัพธ์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อสามารถแข่งขันกับองค์กรในระดับนานาชาติ องค์กรมากมายใช้เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติเพื่อปรับปรุงและให้ได้ว่าซึ่งผลลัพธ์ที่ยั่งยืน องค์กรที่ได้รับรางวัลคุณภาพแห่งชาติได้รับการยอมรับว่าเป็นองค์กรต้นแบบระดับประเทศองค์กรเหล่านี้ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศกับองค์กรต่าง ๆ และเป็นแรงบันดาลใจให้องค์กรอื่น ๆ ปรับปรุงการปฏิบัติการและผลลัพธ์ของตนเอง ซึ่งส่งผลดีต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติจะครอบคลุม 7 หมวดที่สำคัญในการจัดการและการดำเนินการขององค์กร (แบ่งย่อยออกเป็นกระบวนการ 6 หมวดที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันและผลลัพธ์ 1 หมวด) ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ 3) ลูกค้า 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) บุคลากร 6) การปฏิบัติการ 7) ผลลัพธ์

สรุปได้ว่าการบริหารสู่ความเป็นเลิศ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้โรงเรียนได้ทราบถึงจุดที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานมีคุณภาพและมีมาตรฐานน่าเชื่อถือ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันขององค์กร ทำให้โรงเรียนมีลักษณะหรือสภาพที่ดีเยี่ยมในการจัดการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการศึกษาในทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบองค์ประกอบของการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนจากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน จำนวน 7 ด้าน ดังนี้ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นผู้เรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การมุ่งเน้นบุคลากร 5) กระบวนการดำเนินการ 6) การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 7) ผลลัพธ์การดำเนินการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำนวน 3,098 คน จาก 105 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา, 2566) คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 355 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ตามสัดส่วนประชากรตามขนาดสถานศึกษา (Stratified Random Sampling) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จำนวน 57 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ข้อ มีลักษณะตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำนวน 18 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1976) ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 3) การเป็นแบบอย่างที่ดี และ 4) การเผยแพร่วิสัยทัศน์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award - TQA) โดยสำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2567) ที่ครอบคลุมองค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศ 7 ด้าน 1) ด้านการนำองค์กร 2) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน 4) ด้านการวัด วิเคราะห์และจัดการความรู้ 5) ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร 6) ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติการ 7) ด้านผลลัพธ์ โดยแบบสอบถามรวมจำนวน 68 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 355 ฉบับ เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล และกำหนดรับคืนภายใน 14 วัน จากนั้นรวบรวมแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายด้านและรายข้อ โดยนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ซึ่งเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา โดยใช้การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายด้านและรายข้อโดยนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ซึ่งเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4. เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ และตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test)

5. เปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบค่าเอฟ (F-Test)

6. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน

จังหวัดยะลา โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

ผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	3.60	0.46	มาก
2. ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์	3.44	0.47	ปานกลาง
3. ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	3.53	0.43	มาก
4. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.21	0.39	มาก
รวม	3.71	0.32	มาก

จากตารางสรุปได้ว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์

2. ระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา

การบริหารสู่ความเป็นเลิศ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการนำองค์กร	3.67	0.37	มาก
2. ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์	3.54	0.45	มาก
3. ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.38	0.45	ปานกลาง
4. ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร	3.32	0.42	ปานกลาง
5. ด้านกระบวนการดำเนินงาน	3.52	0.48	มาก

6. ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	3.39	0.43	ปานกลาง
7. ด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน	3.79	0.35	มาก
รวม	3.52	0.29	มาก

จากตารางสรุปได้ว่า ระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการมุ่งเน้นบุคลากร

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	เพศ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์ทำงาน	ขนาดสถานศึกษา
	P-value			
1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	.848	.293	.023*	.030*
2. ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์	.586	.355	.007**	.149
3. ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	.329	.239	.024*	.197
4. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	.266	.128	.699	.091
รวม	.536	.571	.007**	.165

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านประสบการณ์ทำงาน ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

4. การเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	เพศ	ตำแหน่ง	ประสบการณ์ทำงาน	ขนาดสถานศึกษา
	P-value			
1. การนำองค์กร	.863	.284	.000**	.015*
2. การวางแผนเชิงกลยุทธ์	.573	.330	.034*	.448
3. การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	.578	.111	.001**	.072
4. การมุ่งเน้นบุคลากร	.956	.165	.029*	.070
5. กระบวนการดำเนินงาน	.129	.876	.043*	.429
6. การวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	.709	.011	.002**	.029*
7. ผลลัพธ์การดำเนินการ	.668	.527	.010*	.677
รวม	.643	.091	.000**	.103

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 * นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านประสบการณ์ทำงาน ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ		
	r	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ด้านการสร้างวิสัยทัศน์	.598**	.000	ปานกลาง
ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์	.641**	.000	ปานกลาง
ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	.694**	.000	ปานกลาง
ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	.192**	.000	ต่ำ
รวม	.724**	.000	สูง

จากตารางสรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง ($r = .724$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การสร้างวิสัยทัศน์ ($r=.598$) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($r=.641$) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($r=.694$) ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการเป็นแบบอย่างที่ดีมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ($r=.192$)

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องด้วยสภาวะปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียนเอกชนมีการพัฒนาตนเองทางด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงให้เห็นถึง

ทักษะ การตัดสินใจ และมีวิธีกระตุ้นให้สมาชิกคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ คิดริเริ่ม และคิดเชิงบวก รวมถึงการโน้มน้าวใจ ให้สมาชิกยอมรับและยินดีร่วมปฏิบัติตามเพื่อนำไปสู่การกำหนด เป้าหมายหรือทิศทางหลักและผลสำเร็จขององค์กร สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งภา เอลเสตนและพูลสุข หิงคานนท์ (2563) กล่าวว่า เมื่อผู้บริหารของโรงเรียนมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ซึ่งมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานชัดเจนย่อมต้องการให้ผู้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายด้วยเช่นกัน จึงมีการส่งเสริมบรรยากาศการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติให้ เป็นที่พึงพอใจของผู้ปฏิบัติ นริศศิลป์ โสตาภักดิ์ และ อำนวย ทองโปร่ง (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แผนงาน กิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ทั้งยังให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากร และริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้การสนับสนุนสถานศึกษาไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนดได้

2. ระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านกระบวนการดำเนินงาน ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเนื่องจากผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน มุ่งเน้นคุณภาพและความเป็นเลิศทั้งในด้านวิชาการและศีลธรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรศาสนา เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ควบคุมคุณภาพและบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงได้ ทำให้โรงเรียนมีลักษณะหรือสภาพที่ดีเยี่ยมในการจัดการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการศึกษาในทุกด้านสอดคล้องกับยุพิน อังกูรพร (2564) กล่าวว่า การบริหารงานโดยผู้บริหารสถานศึกษาที่ล้วนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ความชำนาญในการบริหาร มีภาวะผู้นำสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ เป้าหมายและสร้างคุณ ค่าที่ชัดเจนของสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อเป้าหมายของสถานศึกษา ครูบุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้การสนับสนุนบุคลากรให้ได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบหน้าที่ในการบริหาร และติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสุปรดี สุปรียศิลป์ (2565) กล่าวว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศเปิดโอกาสให้ครู และบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุผลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียนโดยจะต้องรู้และเข้าใจบริบทของโรงเรียน เช่น สภาพแวดล้อมของ

โรงเรียน ความพร้อมด้านอาคาร สถานที่ สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี สารสนเทศ งบประมาณ ความรู้ความสามารถของครู บุคลากร การจัดกิจกรรมเสริมที่จัดให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ

3. การเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

3.1 ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศของผู้ปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารชายหรือหญิงต่างก็สามารถแสดงภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน หากได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสมและมีโอกาสในการพัฒนาคุณลักษณะของผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับปรีศนีย์ นิยมเดชา (2564) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์กับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษากระบี่ จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่าง

3.2 ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารและครูต่างต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ของโรงเรียนร่วมกัน และได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารผ่านช่องทางเดียวกัน เช่น การอบรม การนิเทศ หรือการประเมินตามมาตรฐานวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา พงษ์สุวรรณ (2561) กล่าวว่า ระดับตำแหน่งในการบริหารไม่ได้ส่งผลต่อความสามารถในการแสดงภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อย่างมีนัยสำคัญหากผู้บริหารมีการพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ ทวีศักดิ์ แก้วอาษา (2568) พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของบทบาทและช่องทางการสื่อสารในแต่ละระดับตำแหน่ง ซึ่งผู้บริหารระดับสูงมักมีโอกาและเครือข่ายในการเผยแพร่วิสัยทัศน์ผ่านเวทีประชุม สัมมนา หรือโครงการระดับชาติ ขณะที่ผู้บริหารระดับกลางแม้จะมีบทบาทขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการ แต่มีข้อจำกัดด้านอำนาจหน้าที่และทรัพยากรสนับสนุน ทำให้การสื่อสารและการติดตามผลการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจึงมีทัศนะด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในบางมิติอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านที่ต้องอาศัยทักษะเชิงประสบการณ์และการวิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้าน สอดคล้องกับงานของจากรูวรรณ จันทรวง (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีคะแนนเฉลี่ยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติสูงกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปีอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงส่งผลให้เห็นว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันจึงมีระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน ทวีศักดิ์ แก้วอาษา (2568) พบว่า ประสบการณ์ทำงานที่ยาวนานช่วยเสริมทักษะด้านการคิดเชิงยุทธศาสตร์และการสังเคราะห์ข้อมูล ทำให้ผู้บริหารทุกกลุ่มสามารถ “สร้างวิสัยทัศน์” และ “ถ่ายทอดวิสัยทัศน์” ได้ในระดับใกล้เคียงกัน แต่ในด้านการมอบอำนาจ การจุดประกายแรงกระตุ้น การติดตามผล และการยึดมั่นคุณธรรม ผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าอาจมีความชำนาญในการบริหารจัดการทีมและปรับใช้กลยุทธ์เชิงปฏิบัติมากกว่า

3.4 ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากภาวะผู้นำเป็นเรื่องของคุณลักษณะส่วนบุคคล ทักษะการจัดการ และการมีเป้าหมายร่วมกันมากกว่าจะขึ้นอยู่กับขนาดองค์กรหรือจำนวนทรัพยากรที่มีอยู่ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สามารถทำงานได้ดีในทุกบริบท หากสามารถปรับใช้กลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของตน สอดคล้องกับจุฑามาศ เกษมสุข (2560) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กบางแห่งกลับมีระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในระดับสูง เนื่องจากความใกล้ชิดกับบุคลากรและการสื่อสารที่รวดเร็ว ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่แม้มีโครงสร้างชัดเจนแต่หากขาดความเชื่อมโยงภายในองค์กรก็อาจไม่สามารถขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

4.1 ผู้บริหารและครูที่มีเพศต่างกัน มีระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่า ผู้บริหารที่มีภาวะ

ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และเป็นผู้บริหารมืออาชีพจะมีระบบการทำงานเป็นทีม สมาชิกในทีมจะตระหนักในความสำคัญของกันและกัน ยอมรับและให้เกียรติกัน มีความเท่าเทียมและความเสมอภาคกันถึงแม้จะมีเพศต่างกัน ซึ่งส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิผลและประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับนารินทร์ เดชสะท้อน (2557) กล่าวว่า ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูง ใช้หลักการและทฤษฎีการบริหารงานที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

4.2 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวัดผล การวิเคราะห์และการจัดการความรู้มีความแตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการที่ผู้บริหารโรงเรียนในตำแหน่งต่าง ๆ ต่างมีบทบาทร่วมกันในการบริหารสู่ความเป็นเลิศแม้ว่าจะมีตำแหน่งหรือระดับหน้าที่ต่างกันแต่ทุกคนต้องมีทัศนคติ มุมมอง และการทำงานที่ไม่แตกต่างกันในเป้าหมายและความมุ่งมั่น เพื่อบริหารและพัฒนาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศด้วยเป้าหมายเดียวกันไม่ยึดติดที่ลำดับตำแหน่งแต่เน้นผลลัพธ์และคุณภาพของโรงเรียนเป็นหลัก สอดคล้องกับกฤษฎณา ศรีบุญเพ็ง (2565) ได้ทำการศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4.3 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน แต่ละด้านผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ขึ้นไป มีระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างต่างก็เห็นว่าประสบการณ์การทำงานส่งผลโดยตรงต่อมุมมอง แนวคิด และรูปแบบการบริหารสถานศึกษา บุคลากรที่มีประสบการณ์มากมักมีความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับระบบงาน โครงสร้างองค์กร และพฤติกรรมของบุคคลภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับศศิธร วงลาชี (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน

4.4 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา ด้านการนำองค์กรและด้านการวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของผู้บริหารและครูมีระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าขนาดของโรงเรียนถึงจะเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการจัดสรรทรัพยากรและรูปแบบการดำเนินงานแต่ไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ทำให้การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศแตกต่างกัน เพราะความเป็นเลิศในด้านการบริหาร การศึกษานั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของการจัดการมากกว่าขนาดขององค์กร สอดคล้องกับการศึกษาของศศิธร วงลาชี (2565) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ของผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน

5. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์นั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน โดยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถมองเห็นอนาคตขององค์กรอย่างชัดเจนวางทิศทางและกำหนดเป้าหมายระยะยาวที่เป็นรูปธรรมพร้อมทั้งวางแผนกลยุทธ์เพื่อพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายนั้นได้อย่างเป็นระบบหากผู้นำโรงเรียนมี เป้าหมายที่ชัดเจน ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และสามารถจูงใจให้เกิดพลังร่วมในองค์กรได้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนจะสามารถก้าวไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับนาคนครา เหลนปก (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแสดงความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีพึงประสงค์แก่ผู้ตามในทุก ๆ เรื่องยึดมั่นในวิสัยทัศน์ มีการประพฤติตนดี ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม เป็นแบบอย่างแก่ผู้ตามจึงจะสามารถนำไปสู่คุณภาพในการจัดการศึกษา บริหารจัดการและดำเนินงานของโรงเรียนพร้อมปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญจะต้องประสบผลสำเร็จจากการร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียนสู่การนำองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาพบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนตามแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ และการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ทั้ง 7 ด้านตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติปี 2567-2568 (Thailand Quality Award -TQA) โดยสำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ (2567) ประกอบด้วย ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียน ด้านการวัด วิเคราะห์และจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติการและด้านผลลัพธ์ ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญต่าง ๆ เหล่านี้จะนำไปสู่การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน อันจะส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศบรรลุผลตามเป้าหมายของการจัดการการศึกษาที่กำหนด นำไปสู่การยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการวิจัย พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรแปลงวิสัยทัศน์ให้เป็นเป้าหมายย่อยในระดับกลุ่มสาระวิชา แผนก หรือทีมงาน เพื่อให้เกิดการนำไปใช้จริงและสามารถติดตามผลได้อย่างเป็นระบบ ควรจัดทำวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้อยู่ในรูปแบบที่กระชับ สื่อความหมายได้ชัดเจน และสามารถเชื่อมโยงกับภารกิจหลักของโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายเข้าใจทิศทางเดียวกัน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้ร่วมอภิปราย หรือสะท้อนความคิดเห็นต่อวิสัยทัศน์ เพื่อนำไปสู่การแปลความและการลงมือปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทจริงของแต่ละฝ่ายในองค์กร

2) จากการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดยะลา ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการปฏิบัติงานของตนให้มากยิ่งขึ้นโดยมุ่งเน้นครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการทำงาน ซึ่งการจะประสบผลสำเร็จได้ต้องได้รับการร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียนเพื่อนำองค์กรสู่ความเป็นเลิศ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์อื่น ๆ ที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้บริหารนำผลที่ได้จากการวิจัยมาวางแผน กระตุ้น และพัฒนาครูให้เพิ่มประสิทธิภาพในการนำโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศได้อย่างแท้จริง
- 2) ควรศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award - TQA)

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา ศรีบุญเพ็ง. (2565). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ เครือข่ายกรุงเทพมหานคร. ใน *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา, สำนักงาน. (2566). *รายงานแผนปฏิบัติการการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2566 : สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา*.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จิรวรรณ จอมศิลป์. (2564). แนวทางการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดลพบุรี ตามแนวคิดผู้ประกอบการอัจฉริยะ. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหาร ภาควิชานโยบายจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิณณภัทร พิบุลวิทิตอารง. (2564). กลยุทธ์การบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนมัธยมศึกษาสู่โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้. ใน *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสยาม.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นาคนครา เหลนปก. (2566). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี. *วารสารสรีนธรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏ-ราชวิทยาลัย วิทยาเขตสรีนธรรราชวิทยาลัย*, 24(1), 485-498.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ทัศนา ประดับนาค. (2566). ภาวะผู้นำวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. ใน *ปริญญาณิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ.
- ยุพิน อังกรพร. (2564). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา. ใน *การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2562). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 934-944.
- สุปรีดี สุปรียศิลป์. (2565). สภาพและแนวทางการบริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดน่านสู่ความเป็นเลิศ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. ใน *การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สิงห์คำ ยอดปานันท์. (2562). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. แขนงวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- Best W. John. (1997). *Research in Education*. Boston MA.: Allyn and Bacon.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rded). New York:Harper and Row.